

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ചതുർഥഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർഥഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമപ്രഭൃതിഭിഃ സഹ വാനരസൈന്യസ്യ പ്രസ്ഥാനം
സാഗരതഃ നിവേശശ്ച

ശ്രുത്വാ ഹനുമതോ വാക്യം
യഥാവദനുപൂർവശഃ |
തതോബ്രവീൻമഹാതേജാ
രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ || 6.4.1 ||

യന്നിവേദയസേ ലങ്കാം
പുരീം ഭീമസ്യ രക്ഷസഃ |
ക്ഷിപ്രമേനാം വധിഷ്യാമി
സത്യമേതദ് ബ്രവീമി തേ || 6.4.2 ||

അസ്മിൻ മുഹൂർതേ സുഗ്രീവ
പ്രയാണമഭിരോചയ |
യുക്തോ മുഹൂർതേ വിജയേ
പ്രാപ്തോ മധ്യം ദിവാകരഃ || 6.4.3 ||

സീതാം ഹൃത്വാ തു തദ് യാതു
ക്വാസൗ യാസ്യതി ജീവിതഃ |
സീതാ ശ്രുത്വാഭിയാനം മേ

ആശാമേഷ്യതി ജീവിതേ |
 ജീവിതാന്തേന്മൃതം സ്പൃഷ്ട്വാ
 പീത്വാമൃതമിവാതുരഃ || 6.4.4 ||

ഉത്തരാഹാൽഗുനീ ഹൃദ്യ
 ശ്വസ്തു ഹസ്തേന യോക്ഷ്യതേ |
 അഭിപ്രയാമ സുഗ്രീവ
 സർവാനീകസമാവൃതാഃ || 6.4.5 ||

നിമിത്താനി ച പശ്യാമി
 യാനി പ്രാദുർഭവന്തി വൈ |
 നിഹത്യ രാവണം സീതാ -
 മാനയിഷ്യാമി ജാനകീം || 6.4.6 ||

ഉപരിഷ്ടാഭി നയനം
 സ്ഫുരമാണമിമം മമ |
 വിജയം സമനുപ്രാപ്തം
 ശംസതീവ മനോരഥം || 6.4.7 ||

തതോ വാനരരാജേന
 ലക്ഷ്മണേന സുപൂജിതഃ |
 ഉവാച രാമോ ധർമാത്മാ
 പുനരപ്യർഥകോവിദഃ || 6.4.8 ||

അഗ്രേ യാതു ബലസ്യാസ്യ
 നീലോ മാർഗമവേക്ഷിതും |
 വൃതഃ ശതസഹസ്രേണ
 വാനരാണാം തരസ്വിനാം || 6.4.9 ||

ഫലമൂലവതാ നീല
 ശീതകാനനവാരിണാ |
 പഥാ മധുമതാ ചാശു
 സേനാം സേനാപതേ നയ || 6.4.10 ||

ദുഷയേയുർദുരാത്മാനഃ
 പഥി മൂലഫലോദകം |
 രാക്ഷസാഃ പഥി രക്ഷേമാ -
 സ്തേഭ്യസ്ത്വം നിത്യമുദ്യതഃ || 6.4.11 ||

നിമ്നേഷു വനദുർഗേഷു
 വനേഷു ച വനൗകസഃ |
 അഭിപ്ലുത്യാഭിപശ്യേയുഃ
 പരേഷാം നിഹിതം ബലം || 6.4.12 ||

യത്തു ഫൽഗു ബലം കിഞ്ചിത്
 തദന്ത്രൈവോപപദ്യതാം |
 ഏതദ്ധി കൃത്യം ഘോരം നോ
 വിക്രമേണ പ്രയുജ്യതാം || 6.4.13 ||

സാഗരൗഘനിഭം ഭീമ -
 മഗ്രാനീകം മഹാബലാഃ |
 കപിസിംഹാഃ പ്രകർഷന്തു
 ശതശോഽഥ സഹസ്രശഃ || 6.4.14 ||

ഗജശ്ച ഗിരിസങ്കാശോ
 ഗവയശ്ച മഹാബലഃ |
 ഗവാക്ഷശ്ചാഗ്രതോ യാതു
 ഗവാം ദൃപ്ത ഇവർഷഭഃ || 6.4.15 ||

യാതു വാനരവാഹിന്യാ
 വാനരഃ പ്ലവതാം പതിഃ |
 പാലയൻ ദക്ഷിണം പാർശ്വ -
 മൃഷഭോ വാനരർഷഭഃ || 6.4.16 ||

ഗന്ധഹസ്തീവ ദുർധർഷ -
 സ്തരസ്വീ ഗന്ധമാദനഃ |
 യാതു വാനരവാഹിന്യാഃ
 സവ്യം പാർശ്വമധിഷ്ഠിതഃ || 6.4.17 ||

യാസ്യാമി ബലമധ്യേഹം
 ബലൗഘമഭിഹർഷയൻ |
 അധിരുഹ്യ ഹനുമന്ത -
 മൈരാവതമിവേശ്വരഃ || 6.4.18 ||

അംഗദേനൈഷ സംയാതു
 ലക്ഷ്മണശ്ചാന്തകോപമഃ |
 സാർവഭൗമേന ഭൂതേശോ
 ദ്രവിണാധിപതിര്യഥാ || 6.4.19 ||

ജാംബവാംശ്ച സുഷേണശ്ച
 വേഗദർശീ ച വാനരഃ |
 ഋക്ഷരാജോ മഹാബാഹുഃ
 കൃക്ഷിം രക്ഷന്തു തേ ത്രയഃ || 6.4.20 ||

രാഘവസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 സുഗ്രീവോ വാഹിനീപതിഃ |
 വ്യാദിദേശ മഹാവീര്യോ
 വാനരാൻ വാനരർഷഭഃ || 6.4.21 ||

തേ വാനരഗണാഃ സർവേ
 സമുത്പത്യ മഹൗജസഃ |
 ഗുഹാഭ്യഃ ശിവരേഭ്യശ്ച
 ആശു പുഷ്പുവീരേ തദാ || 6.4.22 ||

തതോ വാനരരാജേന
 ലക്ഷ്മണേന ച പുജിതഃ |
 ജഗാമ രാമോ ധർമാത്മാ
 സസൈന്ധവോ ദക്ഷിണാം ദിശം || 6.4.23 ||

ശതൈഃ ശതസഹസ്രൈശ്ച
 കോടിഭിശ്ചായുതൈരപി |
 വാരണാഭൈശ്ച ഹരിഭി -
 ര്യയൗ പരിവൃതസ്തദാ || 6.4.24 ||

തം യാന്തമനുയാന്തീ സാ
 മഹതീ ഹരിവാഹിനീ |
 ഹൃഷ്ടാഃ പ്രമുദിതാഃ സർവേ
 സുഗ്രീവേണാപി പാലിതാഃ || 6.4.25 ||

ആപ്സവന്തഃ പ്സവന്തശ്ച
 ഗർജന്തശ്ച പ്സവംഗമാഃ |
 ക്ഷേപന്തോ നിനദന്തശ്ച
 ജഗ്മുർവൈ ദക്ഷിണാം ദിശം || 6.4.26 ||

ദക്ഷയന്തഃ സുഗന്ധീനി
 മധുനി ച ഫലാനി ച |
 ഉദ്വഹന്തോ മഹാവൃക്ഷാൻ
 മഞ്ജരീപുഞ്ജധാരിണഃ || 6.4.27 ||

അന്യോന്യം സഹസാ ദൃപ്താ
 നിർവഹന്തി ക്ഷിപന്തി ച |
 പതന്തശ്ചോത്പതന്ത്യന്യേ
 പാതയന്ത്യപരേ പരാൻ || 6.4.28 ||

രാവണോ നോ നിഹന്തവ്യഃ
 സർവേ ച രജനീചരാഃ |
 ഇതി ഗർജന്തി ഹരയോ
 രാഘവസ്യ സമീപതഃ || 6.4.29 ||

പുരസ്താദ്യുഷഭോ നീലോ
 വീരഃ കുമുദ ഏവ ച |
 പന്മാനം ശോധയന്തി സ്ഥ
 വാനരൈർബഹുഭിഃ സഹ || 6.4.30 ||

മധ്യേ തു രാജാ സുഗ്രീവോ
 രാമോ ലക്ഷ്മണ ഏവ ച |
 ബലിഭിർബഹുഭിർഭീമൈ -
 ര്വ്യതഃ ശത്രുനിബർഹണഃ || 6.4.31 ||

ഹരിഃ ശതബലിർവീരഃ
 കോടിഭിർദശഭിർവ്യതഃ |
 സർവ്വമേകോ ഹ്യവഷ്ടഭ്യ
 രക്ഷ ഹരിവാഹിനീം || 6.4.32 ||

കോടീശതപരീവാരഃ
 കേസരീ പനസോ ഗജഃ |
 അർകശ്ച ബഹുഭിഃ പാർശ്വ -
 മേകം തസ്യാഭിരക്ഷതി || 6.4.33 ||

സുഷേണോ ജാംബവാംശൈവ
 ഋക്ഷൈർബഹുഭിരാവൃതൗ |
 സുഗ്രീവം പുരതഃ കൃത്വാ
 ജഘനം സംരക്ഷതഃ || 6.4.34 ||

തേഷാം സേനാപതിർവീരോ
 നീലോ വാനരപുംഗവഃ |
 സമ്പതൻ പ്ലവതാം ശ്രേഷ്ഠ -
 സ്തദ് ബലം പര്യവാരയത് || 6.4.35 ||

ദരീമുഖഃ പ്രജഘൃതഃ
 ജംഭോദ്യമ രഭസഃ കപിഃ |
 സർവതശ്ച യയൂർവീരാ -
 സ്ത്വരയന്തഃ പ്ലവംഗമാൻ || 6.4.36 ||

ഏവം തേ ഹരിശാർദൂലാ
 ഗച്ഛന്തി ബലദർപിതാഃ |
 അപശ്യന്ത ഗിരിശ്രേഷ്ഠം
 സഹ്യം ഗിരിശതായുതം || 6.4.37 ||

സരാംസി ച സുഹൃൽലാനി
 തടാകാനി വരാണി ച |
 രാമസ്യ ശാസനം ജ്ഞാത്വാ
 ഭീമകോപസ്യ ഭീതവത് || 6.4.38 ||

വർജയൻ നാഗരാഭ്യാശാം -
 സ്തഥാ ജനപദാനപി |
 സാഗരഘൃണിഭം ഭീമം
 തദ് വാനരബലം മഹത് || 6.4.39 ||

നിഃസസർപ മഹാഘോരം
 ഭീമഘോഷമിവാർണവം |
 തസ്യ ദാശരഥേഃ പാർശ്വേ
 ശൂരാസ്തേ കപികുഞ്ജരാഃ || 6.4.40 ||

തൂർണമാപുഷ്പുവുഃ സർവേ
 സദശ്വാ ഇവ ചോദിതാഃ |
 കപിഭ്യാമുഹ്യമാനൗ തൗ
 ശുശുഭാതേ നരർഷഭൗ || 6.4.41 ||

മഹദ്ഭ്യാമിവ സംസ്പൃഷ്ടൗ
 ഗ്രഹാഭ്യാം ചന്ദ്രഭാസ്കരൗ |
 തതോ വാനരരാജേന
 ലക്ഷ്മണേന സുപൂജിതഃ || 6.4.42 ||

ജഗാമ രാമോ ധർമാത്മാ
 സസൈന്ധവോ ദക്ഷിണാം ദിശം |
 തമംഗദഗതോ രാമം
 ലക്ഷ്മണഃ ശുഭയാ ഗിരാ || 6.4.43 ||

ഉവാച പരിപൂർണാർഥം
 പൂർണാർഥപ്രതിഭാസനവാൻ |
 ഹൃതാമവാപ്യ വൈദേഹീം
 ക്ഷിപ്രം ഹത്യാ ച രാവണം || 6.4.44 ||

സമൃദ്ധാർഥഃ സമൃദ്ധാർഥാ -
 മയോധ്യാം പ്രതിയാസ്യസി |
 മഹാന്തി ച നിമിത്താനി
 ദിവി ഭൂമൗ ച രഘവ || 6.4.45 ||

ശുഭാനി തവ പശ്യാമി
 സർവാൺയേവാർഥസിദ്ധയേ |
 അനുവാതി ശിവോ വായുഃ
 സേനാം മൃദുഹിതഃ സുഖഃ || 6.4.46 ||

പൂർണ്ണവൽഗുസ്വരാശ്ചമേ
 പ്രവദന്തി മൃഗദ്വിജാഃ |
 പ്രസന്നാശ്ച ദിശഃ സർവാ
 വിമലശ്ച ദിവാകരഃ || 6.4.47 ||

ഉശനാ ച പ്രസന്നാർചി -
 രനു ത്വാം ഭാർഗവോ ഗതഃ |
 ബ്രഹ്മരാശീർവിശുദ്ധശ്ച
 ശുദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
 അർചിഷ്മന്തഃ പ്രകാശന്തേ
 ധ്രുവം സർവേ പ്രദക്ഷിണം || 6.4.48 ||

ത്രിശങ്കുർവിമലോ ഭാതി
 രാജർഷിഃ സപുരോഹിതഃ |
 പിതാമഹഃ പുരോസ്മാക -
 മിക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം || 6.4.49 ||

വിമലേ ച പ്രകാശേതേ
 വിശാഖേ നിരുപദ്രവേ |
 നക്ഷത്രം പരമസ്മാക -
 മിക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം || 6.4.50 ||

നൈര്യതം നൈര്യതാനാം ച
 നക്ഷത്രമതിപീഡ്യതേ |

മൂലോ മൂലവതാ സ്പൃഷ്ടോ
ധൃപൃതേ ധൃമകേതുനാ || 6.4.51 ||

സർവം ചൈതദ് വിനാശായ
രാക്ഷസാനാമുപസ്ഥിതം |
കാലേ കാലഗൃഹീതാനാം
നക്ഷത്രം ഗ്രഹപീഡിതം || 6.4.52 ||

പ്രസന്നാഃ സുരസാശ്ചാപോ
വനാനി ഫലവന്തി ച |
പ്രവാന്തി നാധികാ ഗന്ധാ
യഥർതുകുസുമാ ഭൂമാഃ || 6.4.53 ||

വൃദ്ധാനി കപിസൈന്യാനി
പ്രകാശന്ത്യധികം പ്രഭോ |
ദേവാനാമിവ സൈന്യാനി
സംഗ്രാമേ താരകാമയേ |
ഏവമാർയ സമീക്ഷ്യത്ത്
പ്രീതോ ഭവിതുമർഹസി || 6.4.54 ||

ഇതി ഭ്രാതരമാശ്വാസ്യ
ഹൃഷ്ടഃ സൗമിത്രിരബ്രവീത് |
അഥാവൃത്യ മഹീം കൃത്സ്നാം
ജഗാമ ഹരിവാഹിനീ || 6.4.55 ||

ഋക്ഷവാനരശാർദൂലൈ -
ർനഖദ്രംഷ്ട്രായുധൈരപി |
കരാഗ്രൈശ്ചരണാഗ്രൈശ്ച
വാനരൈരുദ്ധതം രജഃ || 6.4.56 ||

ഭീമമന്തർദ്ദധേ ലോകം
 നിവാർയ സവിതുഃ പ്രഭാം |
 സപർവതവനാകാശം
 ദക്ഷിണാം ഹരിവാഹിനീ || 6.4.57 ||

ഛാദയന്തീ യയൗ ഭീമാ
 ദ്വാമിവാംബുദസന്തതിഃ |
 ഉത്തരന്ത്യാശ്ച സേനായാഃ
 സതതം ബഹുയോജനം || 6.4.58 ||

നദീസ്രോതാംസി സർവാണി
 സന്ധ്യന്ദുർവിപരീതവത് |
 സരാംസി വിമലാംഭാംസി
 ദ്രുമാകീർണാംശ്ച പർവതാൻ || 6.4.59 ||

സമാൻ ഭൂമിപ്രദേശാംശ്ച
 വനാനി ഫലവന്തി ച |
 മധ്യേന ച സമന്താച്ച
 തിര്യക് ചാധശ്ച സാവിശത് || 6.4.60 ||

സമാവൃത്യ മഹീം കൃത്സ്നാം
 ജഗാമ മഹതീ ചമുഃ |
 തേ ഹൃഷ്ടവദനാഃ സർവേ
 ജഗ്മുർമാരുതരംഹസഃ || 6.4.61 ||

ഹരയോ രാഘവസ്യാർഥേ
 സമാരോപിതവിക്രമാഃ |
 ഹർഷം വീര്യം ബലോദ്രേകാൻ
 ദർശയന്തഃ പരസ്പരം || 6.4.62 ||

യൗവനോത്സേകജാദ് ദർപാദ്
 വിവിധാംശുകൂരധ്വനി |
 തത്ര കേചിദ് ദ്രുതം ജഗ്മു -
 രുത്പേതുശ്ച തമാപരേ || 6.4.63 ||

കേചിത് കിലകിലാം ചക്ര -
 ര്വാനരാ വനഗോചരാഃ |
 പ്രാസ്ഫോടയംശ്ച പുച്ഛാനി
 സന്നിജഘ്നൂഃ പദാൻയപി || 6.4.64 ||

ഭുജാൻ വിക്ഷിപ്യ ശൈലാംശ്ച
 ദ്രുമാനന്യേ ബഭഞ്ജിരേ |
 ആരോഹന്തശ്ച ശൃംഗാണി
 ഗിരീണാം ഗിരിഗോചരാഃ || 6.4.65 ||

മഹാനാദാൻ പ്രമുഞ്ചന്തി
 ക്ഷേപ്തധാമന്യേ പ്രചക്രിരേ |
 ഊരുവേഗൈശ്ച മമൃദു -
 ര്ലതാജാലാൻയനേകശഃ || 6.4.66 ||

ജ്യോഭമാണാശ്ച വിക്രാന്താ
 വിചിക്രീഡൂഃ ശിലാദ്രുമൈഃ |
 തതഃ ശതസഹസ്രൈശ്ച
 കോടിഭിശ്ച സഹസ്രശഃ || 6.4.67 ||

വാനരാണാം സുഘോരാണാം
 ശ്രീമത്പരിവൃതാ മഹീ |
 സാ സ്മ യാതി ദിവാരാത്രം
 മഹതീ ഹരിവാഹിനീ || 6.4.68 ||

പ്രഹൃഷ്ടമുദിതാഃ സർവേ
 സുഗ്രീവേണാഭിപാലിതാഃ |
 വാനരാസ്ത്വരിതാ യാന്തി
 സർവേ യുദ്ധാഭിനന്ദിനഃ |
 പ്രമോക്ഷയിഷവഃ സീതാം
 മുഹൂർതം ക്വാപി നാവസൻ || 6.4.69 ||

തതഃ പാദപസംബാധം
 നാനാവനസമായുതം |
 സഹൃപർവതമാസാദ്യ
 വാനരാസ്തേ സമാരുഹൻ || 6.4.70 ||

കാനനാനി വിചിത്രാണി
 നദീപ്രസ്രവണാനി ച |
 പശ്യന്നപി യയൗ രാമഃ
 സഹൃസ്യ മലയസ്യ ച || 6.4.71 ||

ചമ്പകാംസ്തിലകാംശ്ചൂതാ -
 നശോകാൻ സിന്ദുവാരകാൻ |
 തിനിശാൻ കരവീരാംശ്ച
 ഭഞ്ജന്തി സ്ഥ്വ പ്ലവംഗമാഃ || 6.4.72 ||

അങ്കോലാംശ്ച കരഞ്ജാംശ്ച
 പ്ലക്ഷന്യഗ്രോധപാദപാൻ |
 ജംബുകാമലകാൻ നീപാൻ
 ഭഞ്ജന്തി സ്ഥ്വ പ്ലവംഗമാഃ || 6.4.73 ||

പ്രസ്തരേഷു ച രമ്യേഷു
 വിവിധാഃ കാനനദ്രുമാഃ |

വായുവേഗപ്രചലിതാഃ

പുഷ്പൈരവകിരന്തി താൻ || 6.4.74 ||

മാരുതഃ സുഖസംസ്पर्ശശോ

വാതി ചന്ദനശീതലഃ |

ഷട്പദൈരനുകുജദ്ഭി -

ർവനേഷു മധുഗന്ധിഷു || 6.4.75 ||

അധികം ശൈലരാജസ്തു

ധാതുഭിസ്തു വിഭുഷിതഃ |

ധാതുഭ്യഃ പ്രസൃതോ രേണു -

ർവായുവേഗേന ഘട്ടിതഃ || 6.4.76 ||

സുമഹദ്ഭാനരാന്ദീകം

ഛാദയാമാസ സർവതഃ |

ഗിരിപ്രസ്ഥേഷു രമ്യേഷു

സർവതഃ സമ്പ്രപുഷ്പിതാഃ || 6.4.77 ||

കേതക്യഃ സിന്ദുവാരാശ്ച

വാസന്ത്യശ്ച മനോരമാഃ |

മാധവ്യോ ഗന്ധപൂർണാശ്ച

കുന്ദഗുൽമാശ്ച പുഷ്പിതാഃ || 6.4.78 ||

ചിരിബിൽവാ മധുകാശ്ച

വഞ്ജുലാ ബകുലാസ്തഥാ |

രഞ്ജകാസ്തിലകാശ്ചൈവ

നാഗവൃക്ഷാശ്ച പുഷ്പിതാഃ || 6.4.79 ||

ചൂതാഃ പാടലികാശ്ചൈവ

കോവിദാരാശ്ച പുഷ്പിതാഃ |

മുചുലിന്ദാർജുനാശൈവ

ശിംശപാഃ കുടജാസ്തഥാ || 6.4.80 ||

ഹിന്താലാസ്തിനിശാശൈവ

ചൂർണകാ നീപകാസ്തഥാ |

നീലാശോകാശ്ച സരലാ

അങ്കോലാഃ പദ്മകാസ്തഥാ || 6.4.81 ||

പ്രിയമാണൈഃ പ്ലവംഗൈസ്തു

സർവേ പര്യാകുലീകൃതാഃ |

വാപ്യസ്തസ്ഥിൻ ഗിരൗ രമ്യാഃ

പത്മലാനി തഥൈവ ച || 6.4.82 ||

ചക്രവാകാനുചരിതാഃ

കാരണ്ഡവനിഷേവിതാഃ |

പ്ലവൈഃ ക്രൗഞ്ചൈശ്ച സങ്കീർണാ

വരാഹമൃഗസേവിതാഃ || 6.4.83 ||

ഋക്ഷൈസ്തരക്ഷുഭിഃ സിംഹൈഃ

ശാർദൂലൈശ്ച ഭയാവഹൈഃ |

വ്യാലൈശ്ച ബഹുഭിർഭീമൈഃ

സേവ്യമാനാഃ സമന്തതഃ || 6.4.84 ||

പദ്മൈഃ സൗഗന്ധികൈഃ ഫുൽലൈഃ

കുമുദൈശ്ചോത്പലൈസ്തഥാ |

വാരിജൈർവിവിധൈഃ പുഷ്പൈ

രമ്യാസ്തത്ര ജലാശയാഃ || 6.4.85 ||

തസ്യ സാനുഷു കൂജന്തി

നാനാദ്വിജഗണാസ്തഥാ |

സ്നാത്വാ പീത്യാദകാൻയത്ര
ജലേ ക്രീഡന്തി വാനരാഃ || 6.4.86 ||

അന്യോന്യം പ്ലാവയന്തി സ്മ
ശൈലമാരുഹ്യ വാനരാഃ |
ഫലാൻയമൃതഗന്ധീനി
മൂലാനി കുസുമാനി ച || 6.4.87 ||

ബഭഞ്ജൂർവാനരാസ്തത്ര
പാദപാനാം മദോത്കടാഃ |
ദ്രോണമാത്രപ്രമാണാനി
ലംബമാനാനി വാനരാഃ || 6.4.88 ||

യയുഃ പിബന്തഃ സ്വസ്ഥാസ്തേ
മധൂനി മധുപിംഗലാഃ |
പാദപാനവഭഞ്ജനോ
വികർഷന്തസ്തഥാ ലതാഃ || 6.4.89 ||

വിധമനോ ഗിരിവരാൻ
പ്രയയുഃ പ്ലവഗർഷഭാഃ |
വൃക്ഷേഭ്യോന്യേ തു കപയോ
നദന്തോ മധു ദർപിതാഃ || 6.4.90 ||

അന്യേ വൃക്ഷാൻ പ്രപദ്യന്തേ
പ്രപിബന്ത്യപി ചാപരേ |
ബഭൂവ വസുധാ തൈസ്തു
സമ്പൂർണാ ഹരിപുംഗവൈഃ |
യഥാ കമലകേദാരൈഃ
പക്വൈരിവ വസുന്ധരാ || 6.4.91 ||

മഹേന്ദ്രമഥ സമ്പ്രാപ്യ
 രാമോ രാജീവലോചനഃ |
 ആരുരോഹ മഹാബാഹുഃ
 ശിവരം ദ്രുമഭൂഷിതം || 6.4.92 ||

തതഃ ശിവരമാരുഹ്യ
 രാമോ ദശരഥാത്മജഃ |
 കുർമമീനസമാകീർണ്ണ -
 മപശ്യത് സലിലാശയം || 6.4.93 ||

തേ സഹ്യം സമതിക്രമ്യ
 മലയം ച മഹാഗിരിം |
 ആസേദുരാനുപൂർവ്യേണ
 സമുദ്രം ഭീമനിഃസ്വനം || 6.4.94 ||

അവരുഹ്യ ജഗാമാശു
 വേലാവനമനുത്തമം |
 രാമോ രഥയതാം ശ്രേഷ്ഠഃ
 സസുഗ്രീവഃ സലക്ഷ്മണഃ || 6.4.95 ||

അഥ ധൗതോപലതലാം
 തോയൗഘൈഃ സഹസോത്ഥിതൈഃ |
 വേലാമാസാദ്യ വിപുലാം
 രാമോ വചനമബ്രവീത് || 6.4.96 ||

ഏതേ വയമനുപ്രാപ്താഃ
 സുഗ്രീവ വരുണാലയം |
 ഇഹേദാനീം വിചിന്താ സാ
 യാ നഃ പൂർവമുപസ്ഥിതാ || 6.4.97 ||

അതഃ പരമതീരോഽയം
 സാഗരഃ സരിതാം പതിഃ |
 ന ചായമനുപായേന
 ശക്യസ്തരിതുമർണവഃ || 6.4.98 ||

തദിഹൈവ നിവേശോഽസ്തു
 മന്ത്രഃ പ്രസ്തുയതാമിഹ |
 യഥേദം വാനരബലം
 പരം പാരമവാപ്നുയാത് || 6.4.99 ||

ഇതീവ സ മഹാബാഹുഃ
 സീതാഹരണകർശിതഃ |
 രാമഃ സാഗരമാസാദ്യ
 വാസമാജ്ഞാപയത് തദാ || 6.4.100 ||

സർവാഃ സേനാ നിവേശ്യന്താം
 വേലായാം ഹരിപുംഗവ |
 സമ്പ്രാപ്തോ മന്ത്രകാലോ നഃ
 സാഗരസ്യേഹ ലംഘനേ || 6.4.101 ||

സ്വാം സ്വാം സേനാം സമുത്സൃജ്യ
 മാ ച കശ്ചിത് കുതോ വ്രജേത് |
 ഗച്ഛന്തു വാനരാഃ ശൂരാ
 ജ്ഞേയം ഛന്നം ഭയം ച നഃ || 6.4.102 ||

രാമസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ
 സുഗ്രീവഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |
 സേനാം നിവേശയത് തീരേ
 സാഗരസ്യ ദ്രുമായുതേ || 6.4.103 ||

വിരരാജ സമീപസ്ഥം

സാഗരസ്യ ച തദ് ബലം |

മധുപാണ്ഡുജലഃ ശ്രീമാൻ

ദ്വിതീയ ഇവ സാഗരഃ || 6.4.104 ||

വേലാവനമുപാഗമ്യ

തതസ്തേ ഹരിപുംഗവാഃ |

നിവിഷ്ടാശ്ച പരം പാരം

കാങ്ക്ഷമാണാ മഹോദധേഃ || 6.4.105 ||

തേഷാം നിവിശമാനാനാം

സൈന്യസന്നാഹനിഃസ്വനഃ |

അന്തർധായ മഹാനാദ -

മർണവസ്യ പ്രശുശ്രൂവേ || 6.4.106 ||

സാ വാനരാണാം ധ്വജിനീ

സുഗ്രീവേണാഭിപാലിതാ |

ത്രിധാ നിവിഷ്ടാ മഹതീ

രാമസ്യാർഥപരാഭവത് || 6.4.107 ||

സാ മഹാർണവമാസാദ്യ

ഹൃഷ്ടാ വാനരവാഹിനീ |

വായുവേഗസമാധൂതം

പശ്യമാനാ മഹാർണവം || 6.4.108 ||

ദൂരപാരമസംബാധം

രക്ഷാഗണനിഷേവിതം |

പശ്യന്തോ വരുണാവാസം

നിഷേദൂർഹരിയുമപാഃ || 6.4.109 ||

ചണ്ഡനക്രഗ്രാഹഘോരം

ക്ഷപാദൗ ദിവസക്ഷയേ |

ഹസന്തമിവ ഫേനൗഘൈ -

ർന്യത്യന്തമിവ ചോർമിഭിഃ || 6.4.110 ||

ചന്ദ്രോദയേ സമുദ്ഭൂതം

പ്രതിചന്ദ്രസമാകുലം |

ചണ്ഡാനിലമഹാഗ്രാഹൈഃ

കീർണം തിമിതിമിംഗിലൈഃ || 6.4.111 ||

ദീപ്തഭോഗൈരിവാകീർണം

ഭുജംഗൈർവരുണാലയം |

അവഗാഢം മഹാസന്തൈ -

ർനാനാശൈലസമാകുലം || 6.4.112 ||

സുദുർഗം ദുർഗമാർഗം ത -

മഗാധമസുരാലയം |

മകരൈർനാഗഭോഗൈശ്ച

വിഗാഢാ വാതലോലിതാഃ |

ഉത്പേതുശ്ച നിപേതുശ്ച

പ്രഹൃഷ്ടാ ജലരാശയഃ || 6.4.113 ||

അഗ്നിചൂർണ്ണമിവാവിധം

ഭാസ്യരാംബുമഹോരഗം |

സുരാരിനിലയം ഘോരം

പാതാലവിഷയം സദാ || 6.4.114 ||

സാഗരം ചാംബരപ്രഖ്യ -

മംബരം സാഗരോപമം |

സാഗരം ചാഞ്ചരം ചേതി
നിർവിശേഷമദ്യശ്യത || 6.4.115 ||

സമ്പൃക്തം നഭസാപ്യന്ദഃ
സമ്പൃക്തം ച നഭോഽന്ദസാ |
താദ്യഗ്രൂപേ സ്ഥ ദൃശ്യേതേ
താരാരത്നസമാകുലേ || 6.4.116 ||

സമുത്പതിതമേഘസ്യ
വീചിമാലാകുലസ്യ ച |
വിശേഷോ ന ദ്രയോരാസീത്
സാഗരസ്യാഞ്ചരസ്യ ച || 6.4.117 ||

അന്യോന്യൈരഹതാഃ സകതാഃ
സന്ധ്വനുർഭീമനിഃസ്വനാഃ |
ഊർമയഃ സിന്ധുരാജസ്യ
മഹാഭേദയ ഇവാഞ്ചരേ || 6.4.118 ||

രത്നഘജലസന്നാദം
വിഷകൃതമിവ വായുനാ |
ഉത്പത്തമിവ ക്രുദ്ധം
യാദോഗണസമാകുലം || 6.4.119 ||

ദദ്യശുസ്തേ മഹാത്മാനോ
വാതാഹതജലാശയം |
അനിലോദ്ധൂതമാകാശേ
പ്രവലാന്തമിവോർമിഭിഃ || 6.4.120 ||

തതോ വിസ്ഥയമാപന്നാ ഹരയോ ദദ്യശുഃ സ്ഥിതാഃ |
ഭ്രാന്തോർമിജാലസന്നാദം പ്രലോലമിവ സാഗരം || 6.4.121 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ചതുർഥഃ സർഗഃ ॥